

Spektrumavdelningen

Sammanställning och analys av inkomna remissvar avseende förslag på ändring av Post- och telestyrelsens föreskrifter om undantag från tillståndsplikt för användning av vissa radiosändare

1. Inledning

Post- och telestyrelsen (PTS) har den 21 november 2016 skickat ut ett förslag till föreskrifter på remiss som gäller ändring i föreskrifter om undantag från tillståndsplikt för vissa radiosändare (undantagsföreskrifterna). Remisstiden gick ut den 19 december 2016.

Syftet med föreskrifter om undantag från tillståndsplikt för radiosändare är att göra det möjligt för konsumenter och andra användare att använda radioteknik för olika ändamål utan den administrativa och kostnadmässiga börda det innebär att söka och inneha tillstånd hos PTS. Förutsättningen för undantag från tillståndsplikt i de flesta frekvensband är att flera olika användningar ofta samexisterar inom samma frekvensband. Undantag från tillståndsplikt är speciellt lämpligt för användning av radiosändare med låg uteffekt och därmed korta räckvidder eller då någon frekvensplanering inte behöver utföras. PTS strävan är att verka för att fler radioanvändningar undantas från tillståndsplikt och att onödiga begränsningar i bestämmelser om undantag från tillståndsplikt tas bort. Även av gällande unionsrättsliga regelverk framgår att EU:s medlemsstater så långt som möjligt ska undanta radioanvändning från tillståndsplikt.

De gällande och föreslagna föreskrifterna är resultatet av PTS arbete med att åstadkomma mer tydliga och lättillgängliga föreskrifter. PTS har dessutom som

Post- och telestyrelsen

Postadress:
Box 5398
102 49 Stockholm

Besöksadress:
Valhallavägen 117A
www.pts.se

Telefon: 08-678 55 00
Telefax: 08-678 55 05
pts@pts.se

Sida

2(6)

mål att genomföra de beslut om radioanvändning som antagits av EU-kommissionen så långt som möjligt i överensstämmelse med beslutens ordalydelse.

Nedan sammanställs inkomna remissvar tillsammans med PTS inställning till remissinstansernas synpunkter.

2. Inkomna remissvar

PTS har erhållit 19 remissvar från följande myndigheter, organisationer och företag:

1. FOI	11. SMHI
2. Folkhälsomyndigheten	12. Statskontoret
3. FRA	13. Strålsäkerhetsmyndigheten
4. Försvarsmakten	14. SVT
5. Kommerskollegium	15. Tillväxtanalys
6. Konkurrensverket	16. Trafikverket
7. MPRT	17. Transportstyrelsen
8. MSB	18. Teracom
9. Riksrevisionen	19. Vinnova
10. SKL	

3. Övergripande remissvar

Folkhälsomyndigheten, FOI, FRA, Försvarsmakten, Riksrevisionen

Inget att erinra.

Konkurrensverket, Myndigheten för samhällsskydd och beredskap, Statskontoret, Vinnova

Inga synpunkter

Sveriges kommuner och landsting, Tillväxtanalys

Avstår från att lämna synpunkter.

Kommerskollegium

Kommerskollegium delar PTS uppfattning att förslaget är anmälningspliktigt enligt direktiv 2015/1535.

Sida

3(6)

4. Synpunkter

Myndigheten för press, radio och tv

Myndigheten för press, radio och tv (MPRT) har ingen erinran mot förslaget till ändringar i föreskrifterna om undantag från tillståndsplikt under förutsättning att utsändning av marksänd tv inte påverkas. MPRT konstaterar att föreslagen ändring även ska omfatta skydd av tv-sändningar i 700 MHz-bandet fram till den 31 maj 2018.

PTS svar avseende synpunkterna från MPRT

Föreskrifterna tydliggörs så att det framgår att tv-mottagningen inte får påverkas i frekvensbandet 470–790 MHz.

SMHI

Sveriges meteorologiska och hydrologiska institut (SMHI) anser att det är positivt att använda tillgängligt frekvensutrymme på ett sådant sätt att samhällsnyttan för radiotjänster ökar. SMHI menar att det finns en betydande risk att någon bryter mot en regel av okunskap varför definitionerna i 2 kap. 2 § bör kompletteras med en formel för beräkning av e.i.r.p. och e.r.p. för att minska risken för att effekter överskrids.

PTS svar avseende synpunkterna från SMHI

Föreskrifter bör endast innehålla regler varför förklaringar och information istället bör återfinnas i andra dokument. PTS planerar informationsinsatser, bland annat genom ett faktablad som publiceras på PTS webbsida, för att tydliggöra hur terminaler med riktantenner får användas. Vad kravet på e.i.r.p, e.r.p. och t.r.p. innebär är lämpligt att ta upp i detta sammanhang.

Strålsäkerhetsmyndigheten

Strålsäkerhetsmyndigheten (SSM) har inga synpunkter på föreslagna ändringar. Dock står SSM fast vid de synpunkter som lämnades 2014 (PTS dnr 14-3600).

PTS svar avseende synpunkterna från SSM

PTS har i arbetet med föreskrifter om undantag från tillståndsplikt noterat och beaktat SSM:s synpunkter som lämnades 2014 (PTS dnr 14-3600).

Sveriges television

Sveriges television (SVT) anser att tv-sändningar i frekvensutrymmet 470–790 MHz ska omfattas av undantaget. SVT menar också att om PTS anser att

Sida

4(6)

tillståndshavarna även ansvarar för avstörningsfilter för störningar som uppkommer från kundernas terminaler så bör detta tydliggöras i undantaget. SVT anser att störningar på mottagning av marksänd tv i fritidshus inte heller bör tillåtas.

PTS svar avseende synpunkterna från SVT

Föreskrifterna tydliggörs så att det framgår att tv-mottagningen inte får påverkas i frekvensbandet 470–790 MHz.

Eventuellt ansvar för avstörningsfilter omfattas inte av PTS förslag eftersom det är något som får avgöras från fall till fall vid eventuell störning. Den gemensamma kontaktpunkten bör enligt PTS förmenande kunna urskilja de störningsfall som beror av tillståndshavarnas basstationsanvändning i 800 MHz-bandet.

PTS möjliggör tillståndsfri användning av riktantenn under vissa förutsättningar. En av dessa förutsättningar är att tv-mottagning inte får störas hos hushåll där det finns folkbokförda på den aktuella adressen. Varför kravet riktar sig till hushåll där det finns folkbokförda är för att undantagets utformning i största möjliga utsträckning ska följa de villkor som tillståndshavarna i 800 MHz-bandet har för motsvarande användning. Det är rimligt att tillståndshavarnas och undantagsanvändarnas villkor utformas så att ett eventuellt avhjälpningsansvar och kravet på icke-störning följer täckningskravet för SVT:s program på 99,8 procent av befolkningen som endast gäller permanentboende hushåll.

Teracom

Teracom anser att ett förtydligande bör göras så att det framgår att det fjärde stycket i 106 § avser *extern* antenn. Eftersom tillståndshavarnas bruk av riktantenn begränsas till användning ”utanför tätort” ska också undantagets användning begränsas till landsbygdsområden. Störningar på tv-mottagning kan också uppstå till följd av s.k. överstyrning av antennförstärkare för tv. *Teracom* anser därför att störningskriteriet borde ändras så att även störningar som uppstår i antennförstärkare omfattas. *Teracom* menar även att tv-mottagning i fritidshus måste omfattas av undantaget. Vidare menar *Teracom* att konsekvensutredningen bör korrigeras och tydliggöras. Dels finns en felaktig hänvisning till ett genomförandebeslut från EU-kommissionen som inte är aktuellt för undantaget. Dels bör avsnittet om vilka som berörs av förslaget utvecklas så att också programbolagen omfattas. *Teracom* menar också att antal användare av marksänd tv är betydligt större än de 828 000 som anges i konsekvensutredningen. *Teracom* framhåller också att om PTS menar att

Sida

5(6)

tillståndshavarna ska ansvara för störningar som uppkommer av användning av terminaler ska detta tydliggöras.

PTS svar avseende synpunkterna från Teracom

En riktantenn, oavsett placering, får inte störa tv-mottagning såsom specificerat i undantaget. PTS bedömer därmed att tillägget ”extern” inte tillför någon ytterligare förståelse av undantaget varför tillägget inte görs.

När det gäller frågan om eventuell begränsning av undantagets användning till landsbygdsområden vill PTS framhålla att utformningen av undantaget ska säkerställa att riktantenn kan nyttjas oavsett landsbygd eller tätort så länge som störning inte uppstår på tv-mottagning. Något skäl att ytterligare begränsa undantagets användning till landsbygd finns därför inte.

En grundförutsättning för att en tv-störning ska anses kunna föreligga enligt de villkor som gäller för tillståndshavarnas användning i 800 MHz-bandet är att fältstyrkan från tv-sändaren minst ska nå upp till en viss nivå, en nivå som inte förutsätter användande av antennförstärkare. Motsvarande kriterium föreslås nu också gälla vid användande av riktantenn för terminaler. Därför omfattar kravet på skydd inte uttryckligen tv-mottagning med antennförstärkare eftersom användning av riktantenn enligt undantaget från tillståndsplikt i största möjliga utsträckning ska följa de villkor som tillståndshavarna i 800 MHz-bandet har för motsvarande användning. PTS kan också konstatera att det är möjligt att montera ett filter på ett sådant sätt att en antennförstärkare kan användas.

Vad gäller Teracoms önskemål om tillägg av fler berörda parter kan PTS konstatera att förslaget också kan beröra programbolagen som innehar sändningstillstånd. Vidare konstaterar PTS att hänvisningen till kommissionens genomförandebeslut i avsnitt 3.3 i konsekvensutredningen är felaktig – korrekt hänvisning är EU-kommissionens beslut av den 6 maj 2010 (2010/267/EU). Teracom påpekade att antalet hushåll som använder marknätet kan vara större än de angivna 828000 stycken. PTS konstaterar att det är möjligt att antalet användare av marksänd tv kan vara fler men, såsom redovisats i konsekvensutredningen, baseras uträkningen på tillgänglig statistik. Några ändringar i den publicerade konsekvensutredningen, till följd av ovannämnda påpekanden, bedöms inte som nödvändiga.

Vad gäller frågorna om frekvensområde och om tv-mottagning i fritidshus och om tillståndshavarnas och den gemensamma kontaktpunktens ansvar för störningar från terminaler framgår PTS inställning av det som anges ovan under rubriken SVT.

Sida

6(6)

Trafikverket

Trafikverket menar att det saknas en övre effektgräns och det riskerar att användning av repeaters tillåts. Trafikverket menar att föreskrifterna behöver tydliggöras så att det framgår vad regleringen medger.

PTS svar avseende synpunkterna från Trafikverket

Såsom framgår av avsnitt 3.3 i konsekvensutredningen kan en riktantenn användas för koncentrera signalen i riktning mot basstationen. Det är en avgörande skillnad mot en effektförstärkare eller repeater som används för att aktivt höja effekten på signalen och därmed möjliggöra bättre mottagning respektive sändning och mottagning. Eftersom föreskrifterna endast medger en högre effekt (e.i.r.p.) om riktantenn används och då endast under vissa förutsättningar bedömer PTS att något ytterligare förtydligande inte behöver göras. Användning av repeaters är endast tillåtet efter skriftligt medgivande från den tillståndshavare vars frekvenser repeatern nyttjar. Tekniska villkor för användning av repeater framgår av tillståndshavarnas tillståndsvillkor.

Transportstyrelsen

Transportstyrelsen menar att det inte framgår av konsekvensutredningen huruvida användningen av GSM-R-tekniken kommer att påverkas av riktantennanvändning i 832–862 MHz-bandet. Transportstyrelsen anser att konsekvenserna bör utredas.

PTS svar avseende synpunkterna från Transportstyrelsen

PTS kan konstatera att användning av riktantenner förekommer sedan en längre tid för terminaler i frekvensbandet 832–862 MHz. Föreslagen ändring medför ett tydliggörande så att användningen av riktantenner inte påverkar mottagningen av marksänd tv (eftersom det finns tv-mottagare hos enskilda som fortfarande tar emot i frekvensbandet 832–862 MHz). Några störningar på GSM-R-användning som genererats av användning av riktantenner i 832–862 MHz-bandet har inte kommit till PTS kännedom. De beräkningar som har gjorts indikerar att risken för störning är så pass låg att PTS bedömer att något särskilt villkor för skydd av GSM-R inte behövs.